

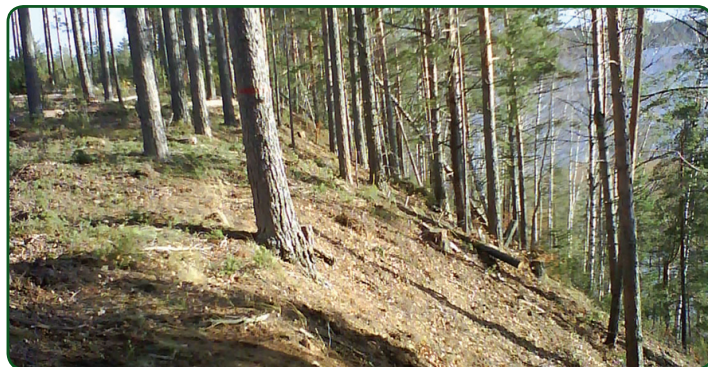
HARJUN PAAHDEYMPÄRISTÖN LUONNONHOITO

Kohdevalinta

- Kohteen tulee olla etelän, lounaan tai lännen puoleinen harjunrinne.
- Kohteella tavataan paahdelajistoa, tai sitä on aiemmin esiintynyt kohteella tai esiintyy kohteen lähistöllä esimerkiksi sorakuopissa tai tienvarsilla.
- Paahde-elinympäristön lajiston elinmahdollisuudet kohteella ovat heikentyneet seuraavista syistä:
  - lisääntynyt puuston varjostus ja puista putoileva karike, heinittynyt kenttäkerros, sammaloitunut pohjakerros ja paksuuntunut kunta.

Luonnonhoidon tavoitteet

- Hoidon tavoitteena on
  - ylläpitää ja lisätä elinympäristön valoisuutta ja paahdeisuutta sekä
  - vähentää hakkuutähteistä ja muusta kasvillisuudesta vapautuvien ravinteiden rehevöittävää vaikutusta.
- Huomioidaan maisema-arvot.
- Tärkeimmät toimet ovat puuston ja hakkuutähteiden poistaminen sekä kivennäismaan paljastaminen.

Suunnittelu- ja valmistelutyöt

- Selvitetään tyypillisten paahde-elinympäristöjen putkilokasvien esiintyminen ja merkitään löydetyt kasvustot maastoon.
- Selvitetään kohteen merkitys kauko- ja lähimaisemassa. Hoitoalueen maastonmyötäisellä rajauksella ja puuryhmien sijoittelulla vähennetään hakkuualan näkyvyyttä kaukomaisemassa.
- Polkujen ja näköalapaikkojen lähellä puutavarapinojen ja hakkuutähdetasojen paikat suunnitellaan niin, etteivät häiritse ulkoilijoita. Tärkeää on myös tiedottaa tulevista hoitotoimista etukäteen.
- Puuston poiston suunnittelu onnistuu helpoiten auringon paistaessa, jolloin puuston varjostus on helpompi hahmottaa.
- Jyrkkien rinteiden metsurityö suunnitellaan huolellisesti ja työturvallisuuden kiinnitetään erityistä huomiota. Kaatosuunnat mietitään etukäteen.
- Tehokkaaseen koneelliseen toimintaan päästään silloin, kun paahdeympäristön hoito toteutetaan lähimetsien hakkuisiin liittyvänä työnä.
- Hakkuukoneen ajourat suunnitellaan niin, että koneella pääsee sekä ylä- että alarinteen kautta pois kohteelta.
- Etenkin laajemmilla kohteilla hakkuut kannattaa metsänkäyttöilmoituksessa merkitä metsälain 6 §:n mukaiseksi erityishakkuuksi. Tällöin avoimuuden säilyttämisestä ei koidu uudistamisveloitetta.

Puuston poistaminen

- Hakkuun voimakkuuteen vaikuttavat valon tarve rinteellä, maastonmuodot, maisematekijät ja metsänomistajan tavoitteet.
- Puusto poistetaan paahderinteeltä joko a) ryhmittäin siten, että elinympäristöön syntyy selviä aukkoja, b) voimakkaasti harventaen tai c) kokonaan korkeintaan yksittäisiä puita säästäten.
- Puustoa poistetaan erityisesti alarinteeltä, koska alarinteen puusto kasvaa nopeasti varjostamaan ylärinnettä.
- Jyrkillä rinteillä työssä voidaan tarvita vinssejä.
- Kelot ja maapuut säästetään, säästöpuina suositetaan isoja lehtipuita. Haapoja voidaan kaulata vesomisen ehkäisemiseksi.

Hakkuutähteiden poistaminen

- Hakkuussa syntyvä oksa- ja latvusmassa kerätään energiapuuksi tai poltetaan kohteella. Polttamisen hyötyinä on humuskerroksen oheneminen ja lämpöolojen paraneminen mustuneella maanpinnalla.
- Jos puut hakataan monitoimikoneella, hakkuutähteet puidaan valmiiksi kasoihin.
- Kasat voidaan polttaa keväällä lumien sulamisen aikaan niin kutsuttuna pälvipolttona. Näin minimoidaan palon leviämisen riski. Kasat säilyvät talven yli kuivina pressun alla.
- Hakkuutähteiden polttaminen pelastuslain tarkoittama kuluksena voidaan tehdä myös metsäpalovaroituksen aikaan.
- Pohjavesialueella poltossa tulee ottaa huomioon pohjavesien pilaamiskielto, josta saa lisää tietoa alueen ELY-keskuksesta.

Kivennäismaan paljastaminen

- Kivennäismaa paljastetaan tekemällä laikkuja eli poistamalla sammal- ja kunttakerros paahdekasvien ympäriltä.
- Jos paikalla ei valmiiksi kasva paahdelajeja, voidaan laikut sijoittaa tasaisesti koko hoidettavalle alueelle.
- Laikkuja tehdään mielellään niin runsaasti, että 20–30 % kohteen pinta-alasta on paljasta kivennäismaata.
- Kunttakerrosta poistetaan siten, että kivennäismaa paljastuu, mutta paikalle ei synny kuoppaa.
- Pienialaisilla kohteilla laikut tehdään mies-työnä, käyttäen kuokkaa tai rautaharavaa. Isommilla kohteilla toimitaan koneellisesti, esimerkiksi kaivinkoneella.
- Paljastetuista laikuista tehdään riittävän suuria (>1 m²), jotta ne eivät heti kasva umpeen.